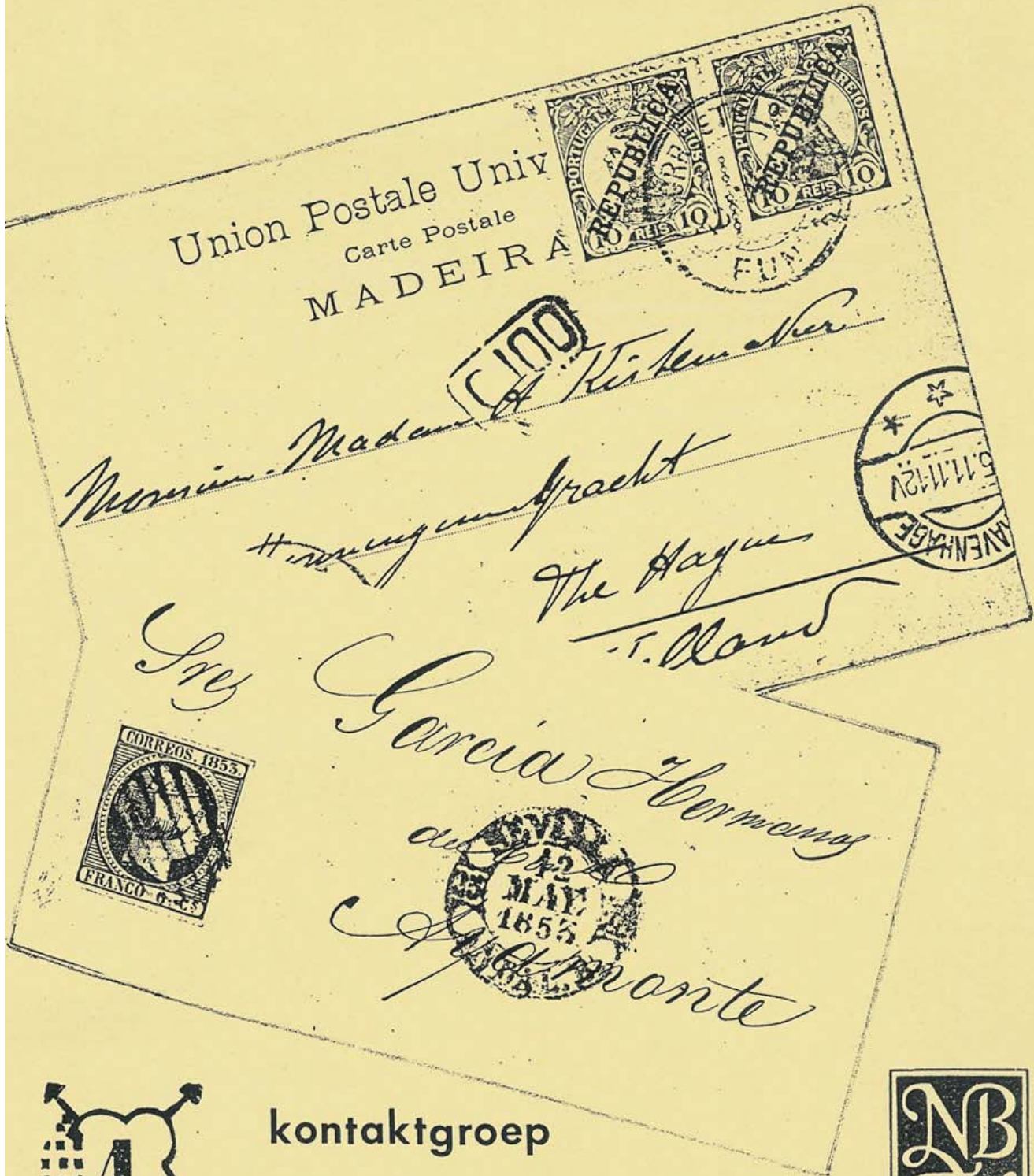


IBERIA



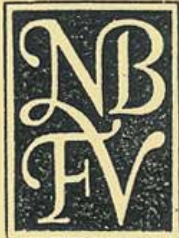
Union Postale Univ
Carte Postale
MADEIRA

Monsieur Mademoiselle
H. van der Graaf
The Hague
T. de la

Mrs Garcia Hernandez
A. de la Monte



kontaktgroep
spanje ~ portugal



gekozen. De Kascommissie is nu als volgt samengesteld:

De heren J. van Eekelen en J.H. Bakker
vervangend lid de heer H. Veen.

Na deze verkiezing werd de rondvraag gehouden. Er werden enkele zaken naar voren gebracht en besproken. De belangrijkste punten uit deze rondvraag waren: Het onregelmatig verzenden en het ontvangen van de rondzenddienst. De 'boekbespreking' in het blad 'Philatelie' over de 'Santos 1989(!)'-catalogus werd door enkele leden niet goed ontvangen en de heer L. Zandbergen bracht (nogmaals) naar voren dat ieder lid moet meewerken aan het samenstellen van de literatuurlijst om een goed en totaal overzicht te krijgen. Na het 'officiële gedeelte' zijn de aanwezige leden wederom gedurende vele uren enthousiast filatelistisch bezig.

Woordenlijst Portugees - Nederlands.

Dankzij de inzet van de heer J. Vanderstadt, kunnen de leden nu ook gebruik maken van een 'Portugees-Nederlands' woordenlijst. Aanvullingen zijn natuurlijk van harte welkom.

PST = papiersoort

Acastanhado/a	-	bruinachtig
Acetinado/a (PST)	-	satijnachtig
Algarismo	-	cijfer
Amarelo	-	geel
Amarelado/a	-	geelachtig
Aniversário	-	(ver-)jaardag
Ano	-	jaar

Ardósia	-	'grijs'; kleur van leisteen
Assinnatura	-	handtekening/onderschrift
Assistência	-	steun
Atiradores Civis	-	burgerbescherming
Avermelhado/a	-	roodachtig
Azul	-	blauw
Azulado/a	-	blauwachtig
Azulejo	-	(blauwe, maar ook gekleurde) tegel
Barra	-	lijn
Bicentenário	-	tweede eeuwfeest
Bi-partido/a	-	in tweeën gedeeld
Bistre	-	donker geelbruin
Bloco	-	blok
Branco/a	-	wit
Caderneta	-	boekje
Camurça	-	suède (kleur)
Canário	-	felgeel; kanariegeel
Canela	-	kaneel (kleur)
Caravela	-	karveel; (portugees) zeilschip
Carimbo	-	stempel
Carmim	-	karmijn
Carteira	-	boekje
Carta	-	brief
Cartolina (PST)	-	kartonachtig
Castanho	-	bruin
Centenário	-	eeuw(feest)
Cinquentenário	-	(feest van) vijftig jaar
Cinza	-	as
Cinzento	-	(as-)grijs
Circulação	-	tijd van uitgifte
Clandestino/a	-	klandestien; geheim
Claro	-	helder
Cobrar	-	ontvangen
Colorido/a	-	gekleurd
Com	-	met
Cor(es)	-	kleur(en)
Correio Aéreo	-	luchtpost

Costellado (PST)	-	in tegenstelling met Liso(=glad), vertoont Costellado enige 'lineaire of plekkerige onregelmatigheden'
Cruz (Vermelha)	-	(Rode) kruis
Cunho Casado	-	vgl. 'laatste druk' letterlijk: uitgeputte druk
Curva	-	gebogen; krom
Data	-	datum
Descobrimento	-	ontdekking
Desenho	-	ontwerp
Denteado	-	getand; tanding
deslocado/a	-	misplaatst
Dia	-	dag
Direito/a	-	recht
Dupla (impressão)	-	dubbel(-e druk)
Emblema	-	embleem
Emissão	-	uitgifte
Encomenda Postal	-	postpakket
(Encomendas Postais	=	postpakketten)
Erro	-	fout
Escuro	-	donker
Esmalte (PST)	-	émail, papier van goede kwaliteit
Esmeraldo/a	-	groen; emeraldkleur
Espesso (PST)	-	dik
Esverdeado/a	-	groenachtig
Etiqueta	-	etiket
Excepto	-	behalve
Exposição	-	tentoonstelling
Falha	-	gebrek
Falso/a	-	vals
Fenda	-	gleuf
Fino (PST)	-	dun
Fio	-	draadje
Fita	-	band; lint
Folha	-	blad
frente	-	voorkant
Goma	-	gom
Gravura	-	druk

Horizontal	-	horizontaal
Imposto	-	belasting
Impressão	-	druk
Invertido/a	-	omgekeerd
Jornal(Jornâes)	-	krant(en)
Junto/a	-	samen
Laranja	-	oranje
Lilás	-	lila
Linha	-	lijn
Liso (PST)	-	gewoon glad papier, heeft een grauwe kleur
Losango (PST)	-	bij 'Pontinhado'-papier: ruit(wavel)vormige stip
Lustrado (PST)	-	glanzend, lijkt op Esmalte maar van mindere kwaliteit
Mais	-	meer
Malva	-	mauve; paars
Médio (PST)	-	midden (tussen Fino(=dun) en Espesso(=dik))
Menos	-	minder
Morte	-	dood
Não (denteado)	-	niet (getand)
Nascimento	-	geboorte
Natal	-	Kerstmis
Novo/a	-	nieuw
Ocre	-	oker
Oficial	-	officieel; dienst
Oliva	-	olijfkleurig
Omitido/a	-	weggelaten
Ordinário	-	gewoon
Papel	-	papier
Perfil	-	profiel
Perla	-	parel
Policromo/a	-	veelkleurig
Pomenor	-	detail
Pontinhado (PST)	-	papier met ruitvormige stippen die of horizontaal (=losangos horizontais) of vertikaal (los. verticais) zijn <u>ook</u> op achterzijde

Porcelana (PST)	-	letterlijk 'porcelein' papier, te onderscheiden door porcelein-kalkachtige opp. frans : 'papier couché' engels: 'chalky paper' duits : 'gestrichenes p.'
Porteado	-	(straf-) port
Postal	-	briefkaart; ook: 'tot de posterijen behorend'
Preto	-	zwart
Provisório	-	voorlopig; tijdelijk
Reimpressão	-	herdruk
Relevo	-	reliëf
Repinte	-	bijgewerkte druk (letterlijk: opnieuw geschilderd)
Retirado/a	-	teruggenomen; genomen uit
Revalidado/a	-	hergewaardeerd
Rosa	-	roze
Rosado	-	roze-achtig
Salmão	-	zalmkleurig
Sé	-	kathedraal
Século	-	eeuw
Seda	-	zijde
Selo	-	zegel
Sem	-	zonder
Sépia	-	inktviskleurig; sepia
Serviço	-	dienst
Sobre	-	over
Sobrecarga	-	opdruk
Sobretaxa	-	extra belasting; opgeld
Taxa	-	belasting
Telegrama	-	telegram
Telegrapho(s)	-	telegraaf
Tijolo	-	tegelkleurig (roodbruin)
Tipo	-	type
Turqueso/a	-	turquoise
Ultramar	-	overzees
Ultramarino/a	-	blauwzwart
Usado/a	-	gebruikt
Valor	-	waarde

Verde	-	groen
Velmelho/a	-	rood
Vertical	-	vertikaal
Verso	-	achterkant
Violeta	-	violet

De literatuurlijst!!

De oproep in de laatste 'Iberia' om een overzicht van Spaanse en Portugese postzegelliteratuur heeft intussen gezorgd voor een tiental reacties, De heren Appels, Van Beekum, Delbeke, Dik sr, Van Eekelen Van Gerwen, Glaudemans, Lorenz, Pizarro González en Veen hebben hun overzicht reeds bij mij ingeleverd. Sommige reacties besloegen meerdere A4-kantjes! Maar ook een opgave van slechts één titel was aanvullend.

Ook buiten onze vereniging ben ik aan het zoeken geslagen. Van Philabook International uit Rotterdam (C. Nieuwland) heb ik medio november een publikatielijst toegestuurd gekregen. Met zo'n veertig titels van Portugese en Spaanse postzegelliteratuur weer een belangrijke aanvulling van onze lijst.

Ook een nog te brengen bezoek aan de Bondsbibliotheek te Baarn zal nog veel aanvullend materiaal boven tafel halen. Voor degene die zelf een bezoek willen brengen het volgende:

Bondsbibliotheek (NBFV)

Hoofdstraat 1 te Baarn, tel.: 02154 - 12526.

Openingstijden: elke eerste en derde zaterdagmorgen van de maand van 10.30 tot 12.30 en op de daarop volgende woensdagen van 18.30 tot 20.30. Als lid van de Kontaktgroep Spanje ~ Portugal kunt u daar gratis boeken lenen (wel een giro- of bankafschrift inzake de betaling van de contributie aan onze

vereniging meenemen).

In een volgend artikel zal ik verder ingaan hoe u in het bezit kunt komen van de door u gewenste literatuur.

Voor degene die nog geen overzicht hebben ingediend nog het verzoek dit alsnog te doen. Het blijkt dat zelfs een enkel 'onbeduidend lijkend' boekje of artikel uit een tijdschrift een aanvulling kan betekenen voor het overzicht.

Louis Zandbergen.

Dubbeldrukken(2).

In 'Iberia' no 14 (september/oktober 1990) heb ik enkele vragen gesteld over zogenaamde Spaanse dubbeldrukken. De heer Lorenz heeft hierop gereageerd en de vragen die ik in het artikeltje stelde beantwoord.

De dubbeldrukken/misdrukken staan bekend onder de prachtige Spaanse naam 'Maculaturas'. Zij zijn ontstaan bij het drukken van de zegels en dan met name bij het begin dat de pers het eerste vel zou gaan verwerken. Het is dus geen maakwerk. Voor zo ver mij bekend bestaan ze alleen postfris/ongebruikt.

Het blijkt dat niet alleen zegels met Koning Alfonso XII deze misdruk 'kennen'. In de 'Catalogo Gálvez Pruebas y Ensayos de España 1960' van auteur Manuel Gálvez Rodríguez met 162 bladzijden en meerdere afbeeldingen staan de tot 1960 bekende 'maculaturas' omschreven. ook de kleurproeven zijn hierin opgenomen. Helaas is deze uitgave van 1961 intussen sterk verouderd met name wat de cataloguswaarde betreft. Wel geeft het een overzicht van de bekende 'maculaturas' van Spanje.

Mocht u zelf nog vragen hebben over dit

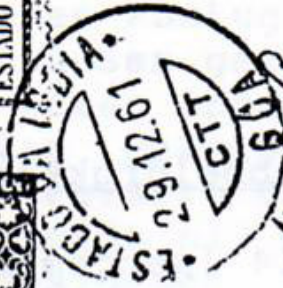
onderwerp dan is de heer Lorenz ongetwijfeld bereid u daarbij te helpen.

Louis Zandbergen.

<<<<>>>>

Het einde van Portugees India(vervolg).

(1)



Marie Amette de Carvalho
Jo Jeremias K. de Carvalho
Advogado. Farmacéutico

Pongim Goa
(Ind. Pgt.)

BOOK-POST

Mijn artikeltje in 'IBERIA' van april 1988 (nr. 5) ging over de bezetting van Portugees India door troepen van de Republiek India op 18 december 1961. Daarbij was een aangetekende brief afgebeeld met zegels van Republiek India terwijl stempel en R-strook nog Portugees waren.

Onlangs zijn nog twee van zulke brieven te voorschijn gekomen (zie afbeelding 1 en 2). De één kocht ik voor twee kwartjes op de Amsterdamse openlucht-postzegelmarkt (het is aan te bevelen daar eens een kijkje te nemen). Het is een zakelijke brief, per luchtpost naar Amsterdam gezonden, waarbij de postzegels als sluitzegels op de achterkant werden geplakt. Het stempel is nogsteeds Portugees: 9-3-1962 Correo Aereo, Estado da India, Vasco da Gama (dat is de plaatsnaam).

De andere brief kocht ik op een veiling; het is een gemengde frankering van twee zegels van Portugees India met zegels van Republiek India gestempeld in Goa op 29 december 1961. Volgens de documentatie bij het kavel was 29 december 1961 de eerste dag van gebruik van Indiase zegels in de ex-kolonie, terwijl de Portugese zegels geldig bleven tot en met 5 januari 1962, zodat gemengde frankeringen slechts één week mogelijk waren.

Aanvullende gegevens of melding van soortgelijke brieven zijn altijd welkom bij:

D. Glaudemans.
(afb. 2 →)

<<<<<>>>>>>

(2)



De 'Kroonzegels' Portugese gebieden(2).

≡ANGOLA≡

Vanaf 1 juli 1870 werden in Angola 6 zegels uitgegeven voor de verzending van de post. Wat opvalt is dat Angola (1) een andere 'Kroon' heeft dan de andere Portugese gebieden (2).

(1)



(2)



Papier.

De zegels werden eerst op dik papier gedrukt, kort daarna op middeldik papier en vanaf 1877 werden ze op dun -vaak 'gerasterd'- papier gedrukt (op de 40, 200 en 300 Reis na). We hebben met deze drie papiersoorten te maken met (ongeprepareerd) gewoon papier.

Waarden.

Op 1 juli 1870 werden de waarden 5(zwart), 10(oranje), 20(olijfgroen), 25(karmijnrose), 50(groen) en 100(lila) Reis uitgegeven (Reis is meervoud van Real).

In 1877 volgden de waarden 40(blauw), 200(geel/roodoranje) en 300(bruin) Reis (deze drie waarden dus op dun papier).

Door de kleurvaststelling van de wereldpostvereniging (UPU) werd in januari 1881 de 50 Reis blauw uitgegeven, in juli 1882 de 40 Reis lichtgeel, in juli 1883 de 10 Reis groen en in juli 1885 de 20 Reis karmijnrood + de 25 Reis lila.

In de drukplaat van de 20 Reis karmijnrood was per ongeluk een cliché van een 40 Reis terecht

gekomen, zodat de 40 Reis ook in de kleur karmijnrood kan voorkomen (erg zeldzaam, vooral samenhangend '20+40 Reis'). De fout werd echter al snel door de 'Casa da Moeda' ontdekt en de '40 Reis'-zegels werden met potloodstrepen (kruis) 'vernietigd'. Door de handel werden enkele exemplaren 'schoongemaakt' en afgestempeld.

Tandingen.

De vellen van 4 x 7 werden door de twee 'Harrow'-raamperforatiemachines in de Casa da Moeda te Lissabon in de tandingen 12½ en 13½ geperforeerd. De '12½-perforatiekam' werd in 1874 beschadigd en werd tijdelijk door een '14-perforatiekam' vervangen. Er zijn maar een paar exemplaren -alleen de 25 Reis donkerrose- door deze kam geperforeerd. De '14-kam' was te kwetsbaar en viel regelmatig uit. Nadat de nieuwe '12½-kam' bij de Casa da Moeda binnen was gekomen, werd de '14-kam' meteen door de nieuwe 12½-kam vervangen. De '14-kamtanding' is daardoor erg schaars. Een echt '25 Reis tanding 14' exemplaar moet daarom altijd een kamtanding 14 hebben. De overgebleven voorraden werden namelijk door de Casa da Moeda in december 1888 aan de handelaar 'Martins' te Lissabon verkocht. Enkele vellen waren ongetand en de 'beste' man heeft enkele exemplaren in Engeland met lijntanding 14 laten perforeren.

Vervalsingen.

Ook de zegels van Angola werden door verschillende 'meesters' vervalst. De vervalsingen van Jean Fournier zijn regelmatig in verzamelingen te vinden. Makkelijk te herkennen door de lijntanding 12½. Andere vervalsingen zijn van Spiro(3) -vooral de gebrekkige tanding 13 en de 'open kaststempel'

zijn makkelijke herkenningspunten- en ik heb nog twee (4 en 5) van onbekende vervalsers; slechts 4 parels in de voorkant van de kroon(4) en 4½ parels in de voorkant van de kroon(5). Toch benadert deze laatste vervalsing(5) de echte zegels(6) het meest.



(3) Spiro



(4) '4 parels'



(5) '4½ parel(s)'


Herdrukken.



(6) echt

Van de 'Kroonzegels' zijn tweemaal herdrukken

gemaakt; in 1885, ivm het Postcongres van 1886 in Lissabon, en in 1905, ivm het bezoek van de Spaanse koning. In tegenstelling tot de herdrukken van Portugal zijn de herdrukken van Angola makkelijk te herkennen. Voor de waarden 5, 100, 200 en 300 Reis werd een ander 'cijfer-type' gebruikt(7). De overige waarden (dit zijn de waarden die een andere kleurvaststelling tussen 1881 en 1885 hebben gekregen) hebben het 'cijfer-type II'(8) van de 1881/1885 serie.

		I			II
		I			II
		I			II
		I			II
		I			II

(7) originelen (I) herdrukken (II) (8)

Het papier van deze 1885-herdrukken is dik, sterk en erg wit (hoofdzakelijk zonder gom). Het papier van de 1905-herdrukken' is middeldik, crème-wit en de gom is helder-wit. De tanding van beide herdrukken is altijd 13½ (van de '1885' vaak gebrekkig en van de '1905' 'scherp' door de grote ponsaten).

De twee originele zegels -de 10 en de 40 Reis- uit de 1870-serie met 'cijfer-type II' en tanding 13½ zijn gedrukt op dun papier. Ook de 1881/85-serie is makkelijk te herkennen. De originele zegels met 'cijfer-type II' hebben tanding 12½. Alleen de 25 Reis(uitgegeven in juli 1885!) met 'cijfer-type II' bestaat ook in tanding 13½, maar op dun of middeldik papier. Op deze laatste 25 Reis na zijn de herdrukken makkelijk te herkennen; de '1885' ivm het dikke papier en de '1905' ivm de grote ponsaten/'scherpe' tanding(beide herdrukken in 'cijfer-type II')

Schema herkenning herdrukken van '1885' en van '1905' (t. 13½!).

serie 1870 + 1877:

originelen: alleen op middeldik en dun papier;
CT-I en tweemaal CT-II >>>> de 10 Reis
geel en de 40 Reis donkerblauw,
beide alleen op dun papier.

'1885': alleen wit, dik papier en CT-II.

'1905': grote ponsgaten ('scherpe' tanding)
gom helder-wit, middeldik papier
en CT-II.

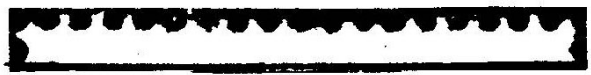
serie 1881 tot 1885:

originelen: alleen op middeldik en dun papier;
CT-I en éénmaal CT-II >>>> de 25 Reis.

'1885': alleen wit, dik papier en CT-II.

'1905': grote ponsgaten ('scherpe' tanding)
gom helder-wit, middeldik papier
en CT-II.

'CT' = 'cijfer-type' (I of II).



gebrekkige '1885' tanding

grote ponsgaten
'scherpe' tanding

(wordt vervolgd)

F. van Beekum.

GEVRAAGD:

Gezocht informatie over 'de blauwe divisie'.
Briefje of telefoontje aan:

De heer P.J.C. Dik sr,
Couperusstraat 4
3451 AW VLEUTEN,
tel.: 03407 - 2650.

<<<<<>>>>>

NIEUWE UITGIFTEN.

SPANJE.

15 oktober 1990. 500e Jaardag van de
ontdekking van Amerika. Gestyleerde
zeilschepen geven de ontwikkeling weer van het
driehoekig zeil naar het vierkante zeil op
2x8+5 Ptas. en 2x20+5 Ptas. Op de zegels het
logo voor de herdenking.



22 oktober 1990. Kerstmis. 2 Schilderijen van
de kunstenaar Sistiaga op 25 Ptas. en 45 Ptas.
Tezamen hebben de schilderijen als titel
'Kosmisch gedicht'.

foto >>>>>>>



14 november 1990. Amerika - UPAE. 50 Ptas. De natuur van de Nieuwe Wereld zoals die door de ontdekkers moet zijn gezien.



28 november 1990. Cultureel erfgoed - wandkleden, ontworpen door beroemde schilders. Blok waarin 4x20 Ptas, 2 aan 2 in horizontale SH., verticaal gescheiden door een vignet. (a) 'De Kruisiging op de Calvariberg', van Bernard van Orley (1492 - 1541); (b) 'Vlaamse Soldaten' van Philips Wouvermans (1619 - 1668); (c) 'De geschiedenis van Telemachus', van Jan van Orley (1665 - 1735); (d) 'De bloemenverkoopster', van Francisco de Goya (1746 - 1828).

1 december 1990. Europees Jaar van het Toerisme. 45 Ptas. Het logo van het Algemeen Secretariaat voor Toerisme in Spanje, een schilderij van Joan Miró



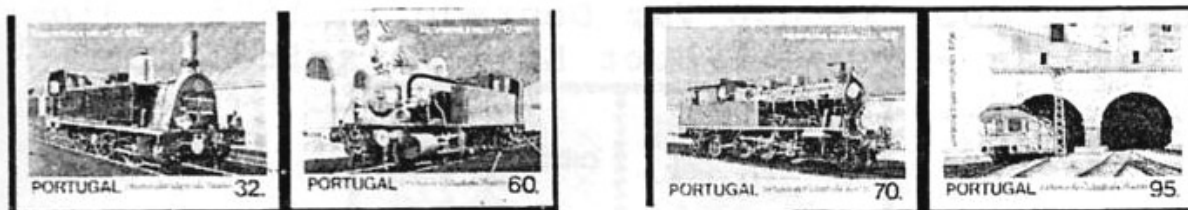
PORTUGAL.

11 oktober 1990. Nationale paleizen (II). 32 Esc. Het nationaal paleis van Pena; 60. Esc. het nationaal paleis van Sintra; 70 Esc. het nationaal paleis van Mafra; 120 Esc. het nationaal paleis van Guimarães.



7 november 1990. 100-Jarig bestaan van het spoorwegstation Rossio te Lissabon. 32 Esc. Een stoomlokomotief 02 uit 1867; 60 Esc. een

stoomlokomotief 010 uit 1891; 70 Esc. een
 stoomlokomotief 071 uit 1916; 95 Esc. een
 elektrische lokomotief uit 1956. Blok 200 Esc.
 De gevel van het station Rossio.



7 november 1990. 10e Sterfdag van Francisco sa
 Carneiro (1934-1980). 32 Esc. Portret van de
 voorvechter voor vrijheid, minister en
 minister-president, omgekomen bij een
 vliegtuigongeluk.



MACAO.

22 september 1990. 11e Aziatische Spelen te
 Peking, 80 Avos wielrennen; 1 Pataca zwemmen;
 3 Patacas judo; 4.20 Patacas pistoolschieten;
 + blok.



9 oktober 1990. Kompasrozen op door Portugezen gemaakte oude zeekaarten. 50 Avos - Gemaakt door Lazaro Luis in 1563; 1 Pataca - gemaakt door Diogo Homem in 1570; 6.50 Patacas - gemaakt door Fernao Vaz Dourado in 1575. Blok 5 Patacas - gemaakt door Luiz Teixeira.



november 1990. Maritieme erfenis. Oude Portugese zeekaarten op 50 Avos, 1-, 3.50- en 6.50 Patacas + blok 5 Patacas.

15 november 1990. Volksvermaak in Macao. 20 Avos - Gevecht tussen krekels; 80 Avos - gevecht tussen vogels (nachtegalen); 1 Pataca - windhondenrennen; 10 Patacas - paardenrennen.



<<<<<>>>>>